

DECYZJA KOMISJI (UE, Euratom) 2025/369

z dnia 21 lutego 2025 r.

określająca funkcję dyrektora ds. ryzyka nadzorującego ryzyko finansowe związane z operacjami finansowymi Unii

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o Unii Europejskiej,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 249,

uwzględniając Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Energii Atomowej, w szczególności jego art. 106a,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2024/2509 („rozporządzenie finansowe”) ⁽¹⁾ przewiduje możliwość udzielania przez Unię pożyczek w oparciu o budżet oraz gwarancji budżetowych w przypadku, gdy okaże się to najodpowiedniejszym sposobem osiągnięcia celów polityki unijnej, oraz będzie zgodne z definicjami określonymi w odpowiednim akcie podstawowym. Operacje finansowe Unii podejmowane w celu wdrożenia tych instrumentów mogą być źródłem różnego rodzaju ryzyka finansowego (np. kredytowego, rynkowego, płynności, operacyjnego, utraty reputacji i braku zgodności) z ewentualnymi konsekwencjami dla budżetu Unii.
- (2) W okresie obowiązywania obecnych wieloletnich ram finansowych nastąpił znaczny wzrost operacji finansowych Unii, zarówno pod względem wolumenu jak i zakresu. Do finansowania działań będących reakcją na pojawiające się wyzwania i kolejne kryzysy wykorzystywano na dużą skalę pożyczki, gwarancje budżetowe oraz finansowanie polityk UE poprzez emisję dłużnych papierów wartościowych. W związku z takim rozwojem sytuacji należy udoskonalić komisyjne ramy zarządzania ryzykiem finansowym i zapewniania zgodności opracowane i wdrożone w odniesieniu do unijnych operacji zaciągania i udzielania pożyczek oraz zarządzania długiem, a także rozszerzyć ich zakres również na ryzyko finansowe związane z operacjami zarządzania aktywami oraz z gwarancjami budżetowymi.
- (3) Na podstawie niniejszej decyzji funkcja dyrektora ds. ryzyka polega na kontynuowaniu zmian wprowadzanych w zarządzaniu ryzykiem finansowym, które rozpoczęły się wraz z określeniem funkcji dyrektora ds. ryzyka w decyzji wykonawczej Komisji C(2021)2502 z dnia 14 kwietnia 2021 r. dotyczącej operacji zaciągania pożyczek, zarządzania długiem i udzielania pożyczek w ramach NextGenerationEU. Po wprowadzeniu zróżnicowanej strategii finansowania jako ogólnej metody zaciągania pożyczek nadzór dyrektora ds. ryzyka rozszerzono na podstawie decyzji wykonawczej Komisji (UE, Euratom) 2022/2544 ⁽²⁾, zmienionej następnie decyzją wykonawczą Komisji (UE, Euratom) 2023/2825 ⁽³⁾, na wszystkie operacje zaciągania pożyczek, zarządzania długiem, zarządzania płynnością i udzielania pożyczek.
- (4) Ryzyko finansowe związane z realizowanymi przez Unię operacjami finansowymi należy odpowiednio identyfikować i ograniczać, a także odpowiednio nim zarządzać i o nim informować. Ramy ryzyka powinny być solidne i zapewniać kompleksowe, rygorystyczne i niezależne nadzorowanie ryzyka finansowego związanego ze wszystkimi dokonywanymi przez Unię operacjami finansowymi. Ramy te powinny gwarantować dokonywanie operacji finansowych Unii w sposób zgodny z najwyższymi standardami uczciwości oraz należytego zarządzania finansami i ryzykiem.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2024/2509 z dnia 23 września 2024 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii, Dz.U. L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj>.

⁽²⁾ Decyzja wykonawcza Komisji (UE, Euratom) 2022/2544 z dnia 19 grudnia 2022 r. ustanawiająca ustalenia dotyczące kierowania unijnymi operacjami zaciągania pożyczek i zarządzania długiem w ramach zróżnicowanej strategii finansowania oraz powiązanymi operacjami udzielania pożyczek, a także realizowania takich operacji, Dz.U. L 328 z 22.12.2022, s. 109, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2022/2544/oj.

⁽³⁾ Decyzja wykonawcza Komisji (UE, Euratom) 2023/2825 z dnia 12 grudnia 2023 r. ustanawiająca ustalenia dotyczące kierowania unijnymi operacjami zaciągania pożyczek i zarządzania długiem w ramach zróżnicowanej strategii finansowania oraz powiązanymi operacjami udzielania pożyczek, a także realizowania takich operacji, Dz.U. L, 2023/2825, 18.12.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2023/2825/oj.

- (5) W drodze udoskonalenia stosowanych przez Komisję ram zarządzania ryzykiem finansowym i zapewniania zgodności operacji finansowych Unii niniejszą decyzją ustanawia się szczególny system zarządzania przez Komisję, który dotyczy wyłącznie ryzyka finansowego związanego z operacjami finansowymi Unii. Przepisy niniejszej decyzji powinny być uzupełnieniem regulaminu wewnętrznego Komisji ⁽⁴⁾ w odniesieniu do ryzyka finansowego związanego z operacjami finansowymi Unii i być dostosowane do najlepszych praktyk i norm w zakresie zarządzania ryzykiem finansowym i zapewniania zgodności z przepisami wdrażanych przez równorzędne instytucje zaangażowane w prowadzenie podobnych operacji finansowych, przy jednoczesnym poszanowaniu ram prawnych i instytucjonalnych ustanowionych w Traktatach.
- (6) Decyzja powinna zatem opierać się na modelu „trzech linii obrony”. Na „pierwszej linii obrony” powinny znaleźć się dyrekcje generalne odpowiedzialne za operacje finansowe Unii; do ich kompetencji w dalszym ciągu powinno należeć opracowywanie, wdrażanie, planowanie i realizacja operacji, za które odpowiadają, oraz zarządzanie nimi zgodnie z rozporządzeniem finansowym. Dyrektor ds. ryzyka powinien pełnić swoją funkcję niezależnie, działając jako „druga linia obrony” na szczeblu instytucjonalnym, ponosząc odpowiedzialność w pierwszym rzędzie za ustanowienie ram należytego zarządzania ryzykiem finansowym na potrzeby nadzoru nad operacjami finansowymi Unii oraz nadzorowanie ich wdrażania. „Trzecią linią obrony” powinna stanowić Służba Audytu Wewnętrznego, która powinna pełnić swoją rolę zgodnie z art. 118 rozporządzenia finansowego.
- (7) W myśl modelu trzech linii obrony dyrekcje generalne odpowiedzialne za operacje finansowe Unii, działając w charakterze pierwszej linii obrony, powinny wdrożyć procesy należytego zarządzania ryzykiem finansowym oraz zapewnić zgodność z polityką wysokiego szczebla w zakresie ryzyka i zapewnienia zgodności z przepisami oraz z politykami tematycznymi w zakresie ryzyka i zgodności z przepisami.
- (8) Ramy zarządzania ryzykiem finansowym i zgodności z przepisami należy wdrażać wraz z innymi aktami ustanawiającymi system zarządzania przez Komisję, w szczególności z przepisami wewnętrznymi ⁽⁵⁾, regulaminem wewnętrznym Komisji, komunikatem przewodniczącej do Komisji P(2024)5 z dnia 4 grudnia 2024 r. pt. „Metody pracy Komisji Europejskiej” oraz komunikatem Komisji SEC(2000) ⁽⁶⁾ 560 zapowiadającym powołanie Służby Audytu Wewnętrznego. Ścisłą współpracę od bardzo wczesnego etapu przygotowań, zgodnie z metodami pracy Komisji Europejskiej, należy zapewnić również w odniesieniu do zarządzania ryzykiem finansowym określonego w niniejszej decyzji, w szczególności przy zaangażowaniu dyrektora ds. ryzyka.
- (9) Dyrektor ds. ryzyka i dyrekcje generalne odpowiedzialne za operacje finansowe Unii powinni lojalnie realizować wszelkie działania na podstawie niniejszej decyzji, powinni ustanowić i wspierać kulturę ryzyka oraz stosować w podejściu do ryzyka finansowego związanego z operacjami finansowymi Unii wymogi ostrożności i zasadę należytego zarządzania finansami, dbając przy tym o ścisłą współpracę. Może to oznaczać opracowywanie strategii politycznych w przekrojowych grupach roboczych złożonych z przedstawicieli różnych dyrekcji generalnych odpowiedzialnych za odnośne operacje finansowe Unii i pracujących od samego początku w sposób skoordynowany. Ponadto prace nad zarządzaniem ryzykiem finansowym prowadzone na podstawie niniejszej decyzji powinny uwzględniać oceny, wnioski i doświadczenia pozyskane przez służby podczas wdrażania programów i instrumentów zatwierdzających gwarancje budżetowe i pożyczki, w tym, w stosownych przypadkach, obowiązujące ramy ryzyka, najlepsze praktyki rynkowe i normy międzynarodowe, a także odpowiednie przepisy dotyczące zarządzania ryzykiem finansowym i zapewnienia zgodności z przepisami.

⁽⁴⁾ Decyzja Komisji (UE) 2024/3080 z dnia 4 grudnia 2024 r. ustanawiająca regulamin wewnętrzny Komisji i zmieniająca decyzję C(2000) 3614, Dz.U. L, 2024/3080, 5.12.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2024/3080/oj>.

⁽⁵⁾ Decyzja Komisji C(2024) 6814final z dnia 30 września 2024 r. w sprawie przepisów wewnętrznych dotyczących wykonania sekcji dotyczącej Komisji w ramach budżetu ogólnego Unii Europejskiej.

⁽⁶⁾ Komunikat Komisji SEC(2000) 560 z dnia 11 kwietnia 2000 r. „Reforma zarządzania finansowego i kontroli w Komisji”.

- (10) Niniejsza decyzja powinna zatem rozszerzyć funkcję, zadania i obowiązki dyrektora ds. ryzyka na wszystkie odpowiednie operacje finansowe Unii. Dyrektor ds. ryzyka powinien opracować ramy zarządzania ryzykiem finansowym i zapewniania zgodności z przepisami w odniesieniu do wszystkich operacji finansowych Unii, w tym poprzez realizację konkretnych zadań określonych w niniejszej decyzji, a także nadzorować ryzyko finansowe i informować o nim. Zgodnie z funkcją „drugiej linii obrony” dyrektor ds. ryzyka powinien nadal działać całkowicie niezależnie od dyrekcji generalnych odpowiedzialnych za operacje finansowe Unii i nie powinien być podporządkowany w hierarchii Dyrektorowi Generalnemu ds. Budżetu; powinien on nadal podlegać bezpośrednio członkowi kolegium odpowiedzialnemu za budżet.
- (11) Zgodnie z zasadą niezależności dyrektora ds. ryzyka od służb Komisji realizujących operacje finansowe Unii stanowisko dyrektora ds. ryzyka powinna zajmować osoba reprezentująca kadrę kierowniczą wyższego szczebla, dysponująca odpowiednim doświadczeniem zawodowym w zarządzaniu ryzykiem finansowym, wspierana przez specjalny zespół posiadający odpowiednią specjalistyczną wiedzę. Funkcji dyrektora ds. ryzyka nie powinno się łączyć z funkcją delegowanego urzędnika zatwierdzającego operacje finansowe Unii ani z funkcją księgowego.
- (12) Dyrektor ds. ryzyka nie jest służbą w rozumieniu art. 45 ust. 1 regulaminu wewnętrznego Komisji, jednak zasadnicze znaczenie dla niezależności tej funkcji ma uznanie jej za równorzędną właściwej służbie i służbie mającej uzasadnione interesy w rozumieniu, odpowiednio, art. 55 i 58 regulaminu wewnętrznego Komisji. W tym celu dyrektor ds. ryzyka powinien w szczególności być właściwą służbą odpowiedzialną za konsultacje między służbami w sprawie polityki wysokiego szczebla w zakresie ryzyka i zapewnienia zgodności z przepisami oraz w sprawie polityk tematycznych w zakresie ryzyka i zapewnienia zgodności z przepisami. Do dyrektora ds. ryzyka, jako służby mającej uzasadniony interes, należy zwracać się w ramach konsultacji między służbami, w szczególności w sprawie wniosków ustawodawczych dotyczących programów lub instrumentów zatwierdzających gwarancje budżetowe i pożyczki, a także w sprawie aktów wykonawczych dotyczących takich programów lub instrumentów oraz aktów prawnych dotyczących wszelkich operacji finansowych Unii.
- (13) W gestii dyrektora ds. ryzyka powinny znaleźć się zadania ogólne i szczegółowe. Dyrektor ds. ryzyka powinien, w ścisłej współpracy z dyrekcjami generalnymi odpowiedzialnymi za operacje finansowe Unii, opracować ramy regulujące zarządzanie ryzykiem finansowym i zapewnianie zgodności z przepisami w odniesieniu do różnych kategorii operacji finansowych Unii, na które to ramy składają się polityka wysokiego szczebla w zakresie ryzyka i zapewnienia zgodności z przepisami oraz polityki tematyczne w zakresie ryzyka i zapewnienia zgodności z przepisami. Dyrektor ds. ryzyka powinien nadzorować wdrażanie i przestrzeganie ram ryzyka i zgodności z przepisami zgodnie z niniejszą decyzją. Polityka wysokiego szczebla w zakresie ryzyka i zapewnienia zgodności z przepisami powinna obejmować wytyczne dotyczące ryzyka i zgodności z przepisami dotyczące realizacji operacji finansowych Unii. Te nadrzędne ramy powinny definiować cele w zakresie ryzyka, system zarządzania ryzykiem oraz określać główne rodzaje ryzyka i zasady należytego zarządzania ryzykiem finansowym w celu zarządzania nim i jego ograniczania.
- (14) Oprócz zadań o charakterze ogólnym dyrektorowi ds. ryzyka należy powierzyć konkretne zadania związane z głównymi procesami planowania ważnych kategorii operacji finansowych Unii. Niniejsza decyzja powinna określać niewyczerpujący wykaz konkretnych zadań do wykonania. Powinien on obejmować wydawanie opinii na temat planu finansowania operacji zaciągania pożyczek i zarządzania długiem, aktów wewnętrznych oraz środków służących realizacji unijnych operacji zaciągania pożyczek, zarządzania długiem, zarządzania płynnością i zarządzania aktywami. Ponadto dyrektor ds. ryzyka powinien opracować, w ścisłej współpracy z dyrekcjami generalnymi odpowiedzialnymi za operacje finansowe Unii, wytyczne i wspólne narzędzia służące za podstawę dla metodyki i systemów niezbędnych do skutecznego zarządzania ryzykiem i sprawozdawczości w zakresie unijnych gwarancji budżetowych i pożyczek, niezależnie od tego, czy są one objęte rezerwami czy nie. Na podstawie informacji przekazanych przez dyrekcje generalne odpowiedzialne za operacje finansowe Unii dyrektor ds. ryzyka powinien również przekazywać istotne informacje na temat ryzyka finansowego związanego z operacjami finansowymi Unii oraz zobowiązaniami warunkowymi na potrzeby przyjmowanych przez Komisję sprawozdań, które obejmują te kwestie, w szczególności tych, o których mowa w art. 41 ust. 5 i art. 256 rozporządzenia finansowego.

- (15) W politykach tematycznych w zakresie ryzyka i zapewnienia zgodności z przepisami należy określić szczegóły zarządzania ryzykiem i zapewnienia zgodności z przepisami odnoszące się do związanego z operacjami finansowymi Unii ryzyka finansowego, np. kredytowego, rynkowego, płynności, operacyjnego, utraty reputacji i braku zgodności, zgodnie ze specyfiką tych rodzajów ryzyka na poziomie programu lub instrumentu. Polityki te powinny określać ramy gotowości do podejmowania ryzyka oraz metodykę dotyczącą ryzyka stosowaną na potrzeby szacowania, kwantyfikacji i oceny odpowiedniego ryzyka finansowego oraz prowadzenia sprawozdawczości w tym zakresie. Jeśli chodzi o gwarancje budżetowe i pożyczki, to z uwagi na potrzebę realizowania oceny ryzyka w sposób nieprzerwany, wskazane jest ustanowienie w politykach tematycznych w zakresie ryzyka i zapewnienia zgodności z przepisami szczegółowych narzędzi, określenie metodyki dotyczącej ryzyka, w tym parametrów ryzyka, oraz zapewnienie w całej Komisji odpowiedniej spójności i zmierzenie poziomu ryzyka finansowego, dla którego wymagane są rezerwy.
- (16) Wewnętrzne zasady i procedury, w tym wewnętrzne wytyczne, wytyczne techniczne i podręczniki przygotowane przez dyrekcje generalne odpowiedzialne za operacje finansowe Unii, powinny umożliwiać wczesną i dokładną identyfikację ryzyka oraz wdrożenie odpowiednich środków ograniczania ryzyka i zarządzania nim, a także rzetelne i terminowe informowanie dyrektora ds. ryzyka. W celu zapewnienia spójnego wdrażania polityki wysokiego szczebla w zakresie ryzyka i zapewnienia zgodności z przepisami oraz polityk tematycznych w zakresie ryzyka i zapewnienia zgodności z przepisami dyrekcje generalne odpowiedzialne za operacje finansowe Unii powinny mieć możliwość konsultowania się z dyrektorem ds. ryzyka w sprawie wewnętrznych zasad i procedur, w tym wewnętrznych wytycznych, wytycznych technicznych i podręczników, i ich zgodności z tymi politykami.
- (17) Dyrektor ds. ryzyka powinien w razie potrzeby doradzać dyrekcjom generalnym odpowiedzialnym za operacje finansowe Unii w sprawie wdrażania polityki wysokiego szczebla w zakresie ryzyka i zapewnienia zgodności z przepisami, polityk tematycznych w zakresie ryzyka i zapewnienia zgodności z przepisami oraz w sprawie zarządzania szczególnymi rodzajami ryzyka. Dyrekcje generalne odpowiedzialne za operacje finansowe Unii powinny kierować się takimi poradami i przedstawiać wyjaśnienia dotyczące zastosowanych środków.
- (18) Aby umożliwić dyrektorowi ds. ryzyka skuteczne i efektywne monitorowanie, odpowiednie dyrekcje generalne współpracujące ze stronami trzecimi, w szczególności partnerami wykonawczymi w obszarze gwarancji budżetowych, powinny uzyskiwać od tych partnerów niezbędne informacje na temat ryzyka finansowego związanego z operacjami finansowymi Unii i udostępniać te informacje na żądanie dyrektorowi ds. ryzyka.
- (19) W celu zagwarantowania systematycznego informowania właściwych podmiotów o zarządzaniu ryzykiem finansowym związanym z operacjami finansowymi Unii należy określić odpowiednie obowiązki sprawozdawcze dyrektora ds. ryzyka. Dyrektor ds. ryzyka powinien w szczególności regularnie składać sprawozdania członkowi kolegium odpowiedzialnemu za budżet, członkom kolegium odpowiedzialnym za operacje finansowe Unii, dyrektorowi generalnemu Dyrekcji Generalnej ds. Budżetu oraz dyrektorom generalnym odpowiedzialnym za operacje finansowe Unii. Sprawozdania dyrektora ds. ryzyka powinny opierać się na sprawozdaniach dotyczących poszczególnych programów sporządzanych przez dyrekcje generalne odpowiedzialne za operacje finansowe Unii. Sprawozdawczość z zakresu ryzyka finansowego i monitorowanie tego ryzyka powinny umożliwiać wczesną identyfikację wszelkich pojawiających się rodzajów ryzyka finansowego związanego z operacjami finansowymi Unii.
- (20) Dyrektora ds. ryzyka powinien wspierać pracownik ds. zgodności z przepisami. Pracownik ten powinien podlegać bezpośrednio dyrektorowi ds. ryzyka i działać pod jego zwierzchnictwem. Funkcje zgodności z przepisami powinny obejmować kwestie dotyczące (i) zgodności danej instytucji i prowadzenia operacji finansowych Unii przez służby Komisji i ich kontrahentów z zasadami i procedurami oraz (ii) zapobiegania praniu pieniędzy, finansowaniu terroryzmu, unikaniu opodatkowania, oszustwom podatkowym lub uchylaniu się od opodatkowania. Jeśli chodzi o operacje finansowe Unii realizowane w ramach zarządzania pośredniego, pracownik ds. zgodności z przepisami nie powinien bezpośrednio przedstawiać zaleceń i wytycznych, ponieważ operacje te już są objęte solidnym systemem kontroli, a zasady dotyczące podmiotów, którym powierzono wykonanie zadań, stanowią filar oceniany na podstawie tytułu VI rozporządzenia finansowego.

- (21) Obecnie współlistnieją trzy różne komitety. Po pierwsze, decyzją Komisji C(2020) 5154 ⁽⁷⁾ ustanowiono Komitet Sterujący ds. Zobowiązań Warunkowych w celu zapewnienia koordynacji i nadzoru nad wspólnymi ramami zarządzania ryzykiem związanym z zobowiązaniami warunkowymi. Po drugie, w przypadku operacji zaciągania pożyczek, zarządzania długiem, zarządzania płynnością i udzielania pożyczek dyrektora ds. ryzyka wspiera komitet ds. ryzyka i zapewnienia zgodności z przepisami zdefiniowany w decyzji wykonawczej (UE, Euratom) 2023/2825. Po trzecie, w Dyrekcji Generalnej ds. Budżetu wewnętrzny komitet ds. ryzyka nadzoruje wykonywanie czynności związanych z operacjami zarządzania aktywami, przy czym wyniki przekazuje się zarządowi ds. aktywów. W celu stworzenia zintegrowanych ram zarządzania ryzykiem i zgodnością z przepisami należy utworzyć jeden komitet ds. ryzyka i zapewnienia zgodności z przepisami, zastępujący wyżej wymienione komitety, którego celem będzie wspieranie dyrektora ds. ryzyka w sprawach związanych z wszystkimi operacjami finansowymi Unii. Należy zatem uchylić decyzję C(2020) 5154 w sprawie ustanowienia Komitetu Sterującego ds. Zobowiązań Warunkowych.
- (22) Skład komitetu ds. ryzyka i zapewnienia zgodności z przepisami powinien pozwalać na połączenie specjalistycznej wiedzy w zakresie ryzyka finansowego i zarządzania budżetem, a także perspektyw politycznych i operacyjnych oraz wiedzy specjalistycznej pracowników dyrekcji generalnych zaangażowanych w realizację operacji finansowych Unii. Członkami komitetu ds. ryzyka i zapewnienia zgodności z przepisami powinni być przedstawiciele pełniący funkcje kierownicze wyższego szczebla w Dyrekcji Generalnej ds. Budżetu, w Sekretariacie Generalnym oraz w każdej dyrekcji generalnej odpowiedzialnej za zarządzanie operacjami finansowymi Unii.
- (23) Komitet ds. ryzyka i zapewnienia zgodności z przepisami powinien wspierać dyrektora ds. ryzyka w wykonywaniu obowiązków związanych z zarządzaniem ryzykiem finansowym i nadzorem nad tym ryzykiem oraz opracowywaniem i wdrażaniem odpowiednich ram ryzyka mających zastosowanie do operacji finansowych Unii.
- (24) Komisja powinna przyjąć politykę wysokiego szczebla w zakresie ryzyka i zapewnienia zgodności z przepisami oraz polityki tematyczne w zakresie ryzyka i zgodności z przepisami. Z myślą o wykorzystaniu specjalistycznej wiedzy członków komitetu ds. ryzyka i zapewnienia zgodności z przepisami oraz z uwagi na potrzebę zaangażowania wszystkich zainteresowanych służb już na wczesnych etapach przygotowywania polityki wysokiego szczebla w zakresie ryzyka i zapewnienia zgodności z przepisami oraz polityk tematycznych w zakresie ryzyka i zapewnienia zgodności z przepisami dyrektor ds. ryzyka powinien, w okresie poprzedzającym konsultacje między służbami, przedłożyć komitetowi ds. ryzyka i zapewnienia zgodności z przepisami projekt tej polityki do dyskusji.
- (25) Mając na uwadze zapewnienie sprawnego przejścia od obecnej struktury zarządzania uwzględniającej trzy komitety, należy utrzymać wszystkie dotychczasowe rozwiązania w zakresie zarządzania ryzykiem, w tym Komitet Sterujący ds. Zobowiązań Warunkowych, do pierwszego posiedzenia komitetu ds. ryzyka i zapewnienia zgodności z przepisami przewidzianego w niniejszej decyzji. W szeregu podręczników i dokumentów Dyrekcji Generalnej ds. Budżetu, a także dyrekcji generalnych odpowiedzialnych za operacje finansowe Unii określono zasady zarządzania ryzykiem finansowym w przypadku operacji zarządzania aktywami i gwarancjami budżetowymi, w tym ramy zarządzania ryzykiem mające zastosowanie do programów lub instrumentów zatwierdzających gwarancje budżetowe już przyjętych w dniu wejścia w życie niniejszej decyzji. W obszarze zaciągania i udzielania pożyczek komisarz ds. budżetu przyjął politykę wysokiego szczebla w zakresie ryzyka i zapewnienia zgodności z przepisami oraz szereg wspierających polityk tematycznych. Dokumenty te stanowią podstawę realizacji bieżących operacji finansowych i powinny obowiązywać do czasu, gdy dyrektor ds. ryzyka dokona ich przeglądu i gdy zostaną zastąpione polityką wysokiego szczebla w zakresie ryzyka i zapewnienia zgodności z przepisami, a także politykami tematycznymi w zakresie ryzyka i zapewnienia zgodności z przepisami, przyjętymi zgodnie z niniejszą decyzją. Aby uwzględnić wymagania wynikające z zasady pewności prawa i uzasadnione oczekiwania partnerów wykonawczych i partnerów wdrażających już zawarte umowy w sprawie gwarancji, w decyzjach zatwierdzających politykę wysokiego szczebla w zakresie ryzyka i zapewnienia zgodności z przepisami oraz polityki tematyczne w zakresie ryzyka i zapewnienia zgodności z przepisami należy przewidzieć przepisy przejściowe. Wspomniane przepisy przejściowe powinny zapewniać, aby ryzyko było zarządzane w granicach gotowości do podejmowania ryzyka, jak określono w przypadku przyjętych przed wejściem w życie niniejszej decyzji programów lub

(⁷) Decyzja Komisji z dnia 24 lipca 2020 r. w sprawie ustanowienia Komitetu Sterującego ds. Zobowiązań Warunkowych wynikających z gwarancji budżetowych.

instrumentów zatwierdzających gwarancje budżetowe. Opracowując i wdrażając uzgodnioną metodykę pomiaru ryzyka w odniesieniu do gwarancji budżetowych i programów pożyczkowych ustanowionych przed wejściem w życie niniejszej decyzji, dyrektor ds. ryzyka i dyrekcje generalne odpowiedzialne za operacje finansowe Unii powinni respektować gotowość do podejmowania ryzyka, a także wyniki programu lub instrumentu zatwierdzającego gwarancję budżetową lub pożyczkę oraz odpowiednie środki wykonawcze. Powinno to mieć również zastosowanie do wszelkich podpisanych umów w sprawie gwarancji, a także do umów, które dopiero zostaną podpisane w oparciu o programy lub instrumenty zatwierdzające gwarancje budżetowe, które to programy lub instrumenty były przyjęte w dniu wejścia w życie niniejszej decyzji,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

SEKCJA 1

PRZEDMIOT I DEFINICJE

Artykuł 1

Przedmiot

1. Niniejsza decyzja określa funkcję, obowiązki i zadania dyrektora ds. ryzyka w zakresie operacji finansowych Unii („dyrektora ds. ryzyka”). Dyrektor ds. ryzyka, jako druga linia obrony na szczeblu instytucjonalnym, jest upoważniony do opracowywania, wdrażania i monitorowania ram zarządzania ryzykiem i zgodnością z przepisami w Komisji w odniesieniu do ryzyka finansowego związanego z operacjami finansowymi Unii. Dyrektor ds. ryzyka przedstawia niezależną ocenę ryzyka związanego z operacjami finansowymi Unii i sprawuje nieprzerwany nadzór nad portfelem w celu monitorowania ryzyka kredytowego, ryzyka rynkowego i ryzyka płynności oraz określania odpowiednich działań w zakresie zarządzania ryzykiem.

2. Decyzja opiera się na standardowej praktyce zarządzania ryzykiem finansowym zgodnie z modelem „trzech linii obrony”, w którym pierwszą linią obrony są dyrekcje generalne odpowiedzialne za operacje finansowe Unii, drugą – instytucjonalną – linią obrony jest dyrektor ds. ryzyka, a trzecią linią obrony jest Służba Audytu Wewnętrznego.

Artykuł 2

Definicje

Do celów niniejszej decyzji stosuje się następujące definicje:

- a) „operacja finansowa Unii” oznacza pożyczki udzielane bezpośrednio przez Unię, niezależnie od tego, czy są one objęte rezerwami czy nie, gwarancje budżetowe Unii jako pokrycie operacji na podstawie umów w sprawie gwarancji zawartych z partnerami wykonawczymi, emisję długu i zarządzanie długiem, w tym powiązane zarządzanie płynnością, operacje zarządzania aktywami oraz zadania związane z pełnieniem funkcji przez wybraną jednostkę zarządzającą aktywami, zarządzającą portfelem na zasadzie outsourcingu;
- b) „programy lub instrumenty zatwierdzające gwarancje budżetowe i pożyczki” oznaczają akt podstawowy w rozumieniu art. 2 pkt 4 rozporządzenia finansowego, który zezwala na zaciąganie zobowiązań finansowych z tytułu gwarancji budżetowej lub pożyczki zgodnie z art. 213 ust. 1 lit. b) i c) rozporządzenia finansowego;
- c) „ryzyko finansowe” oznacza ryzyko strat lub innych niekorzystnych zdarzeń, które występują lub mogą wystąpić przy opracowywaniu i wykonywaniu różnych kategorii operacji finansowych Unii oraz zarządzaniu nimi w wyniku urzeczywistnienia się, w szczególności, ryzyka kredytowego, rynkowego, płynności, finansowania, kontrahenta, operacyjnego, utraty reputacji i braku zgodności;

- d) „zobowiązanie warunkowe” oznacza zobowiązanie warunkowe zdefiniowane w art. 2 pkt 16 rozporządzenia finansowego;
- e) „polityka tematyczna w zakresie ryzyka i zapewnienia zgodności z przepisami” oznacza politykę, wytyczne, metodykę lub jakikolwiek inny akt, o którym mowa w art. 9, określający szczegółowe procedury i limity związane z operacjami finansowymi Unii, których to procedur i limitów muszą przestrzegać dyrekcje generalne odpowiedzialne za realizację operacji finansowych Unii;
- f) „metodyka w zakresie ryzyka” oznacza ilościowe podejście i parametry ryzyka na potrzeby oceny, pomiaru i monitorowania ryzyka finansowego związanego z operacjami finansowymi Unii oraz sprawozdawczości w tym zakresie, wdrażane za pośrednictwem narzędzi zarządzania ryzykiem i modeli zarządzania ryzykiem;
- g) „gotowość do podejmowania ryzyka” oznacza poziom ryzyka, który Komisja jest gotowa zaakceptować, aby osiągnąć swoje cele polityczne. Gotowość do podejmowania ryzyka w rozbiciu na rodzaje ryzyka należy określać, w stosownych przypadkach, w odpowiednich aktach prawnych, ramach zarządzania ryzykiem, wewnętrznych politykach i podręcznikach oraz innych dokumentach, które uzupełniają odpowiednie akty prawne oraz politykę wysokiego szczebla w zakresie ryzyka i zapewnienia zgodności z przepisami;
- h) „tolerancja ryzyka” oznacza ilościowo dopuszczalne odchylenie od poziomu ryzyka, którego nie można przekroczyć. Poziomy tolerancji dla określonego rodzaju ryzyka i wskaźniki ryzyka umożliwiają pomiar i zgłaszanie ekspozycji na ryzyko podczas realizacji odpowiednich operacji finansowych Unii. Tolerancję ryzyka można ustalić na poziomie od zera do pełnej akceptacji, w zależności od ram prawnych, mandatu politycznego oraz dostępności i skuteczności środków ograniczających ryzyko stosowanych w odniesieniu do różnych zidentyfikowanych rodzajów ryzyka, ram regulujących zarządzanie ryzykiem finansowym i zapewnianie zgodności z przepisami w odniesieniu do różnych rodzajów lub kategorii operacji finansowych Unii.

Artykuł 3

Ścisła współpraca w zakresie zarządzania ryzykiem finansowym

1. Dyrektor ds. ryzyka i dyrekcje generalne odpowiedzialne za operacje finansowe Unii w ścisłej współpracy realizują wszelkie kroki określone w niniejszej decyzji, tworzą i promują kulturę ryzyka oraz stosują wymogi ostrożności i zasadę należytego zarządzania finansami w swoim podejściu do ryzyka finansowego związanego z operacjami finansowymi Unii.
2. Opracowywanie polityki wysokiego szczebla w zakresie ryzyka i zapewnienia zgodności z przepisami oraz polityk tematycznych w zakresie ryzyka i zapewnienia zgodności z przepisami odbywa się w grupach roboczych złożonych z przedstawicieli różnych służb reprezentujących dyrekcje generalne odpowiedzialne za dane operacje finansowe Unii.
3. Służby dyrekcji generalnych odpowiedzialnych za operacje finansowe Unii oraz służba dyrektora ds. ryzyka od samego początku współpracują ściśle i w skoordynowany sposób w ramach komitetu ds. ryzyka i zapewnienia zgodności z przepisami i jego podkomitetów nad wszystkimi zadaniami wynikającymi z wdrożenia niniejszej decyzji, w szczególności podczas przygotowywania projektu wspomnianej w art. 8 polityki wysokiego szczebla w zakresie ryzyka i zapewnienia zgodności z przepisami, wspomnianych w art. 9 polityk tematycznych w zakresie ryzyka i zapewnienia zgodności z przepisami oraz w procesie oceny ryzyka finansowego związanego z programami lub instrumentami zatwierdzającymi gwarancje budżetowe i pożyczki o czym mowa w art. 10.
4. W pracach nad zarządzaniem ryzykiem finansowym na podstawie niniejszej decyzji uwzględnia się w szczególności oceny, wnioski i doświadczenie zdobyte podczas wdrażania programów i instrumentów zatwierdzających gwarancje budżetowe i pożyczki, w tym, w stosownych przypadkach, istniejące ramy ryzyka, informacje zwrotne otrzymane od partnerów, partnerów wykonawczych i innych zainteresowanych stron, najlepsze praktyki rynkowe i normy międzynarodowe, a także odpowiednie prawodawstwo dotyczące zarządzania ryzykiem finansowym i zapewnienia zgodności z przepisami.

SEKCJA 2

FUNKCJA DYREKTORA DS. RYZYKA

Artykuł 4

Status i niezależność dyrektora ds. ryzyka

1. Dyrektor ds. ryzyka pełni funkcję instytucjonalnej drugiej linii obrony podczas oceny ryzyka finansowego związanego z operacjami finansowymi Unii. Dyrektor ds. ryzyka posiada autonomię w wykonywaniu zadań i obowiązków określonych w niniejszej decyzji.
2. Stanowisko dyrektora ds. ryzyka stanowi szczególną funkcję, którą sprawuje osoba z kadry kierowniczej wyższego szczebla z odpowiednim doświadczeniem zawodowym w zarządzaniu ryzykiem finansowym, wspierana przez specjalny zespół posiadający odpowiednią specjalistyczną wiedzę. Dyrektor ds. ryzyka podlega, w odniesieniu do obowiązków określonych w niniejszej decyzji, bezpośrednio członkowi kolegium odpowiedzialnemu za budżet.
3. Dyrektor ds. ryzyka pełni swoją rolę niezależnie od funkcji i zadań związanych z opracowywaniem, planowaniem, wdrażaniem i realizacją operacji finansowych Unii oraz zarządzaniem nimi, a także z ich rozliczaniem. Funkcji dyrektora ds. ryzyka nie można łączyć z funkcją delegowanego urzędnika zatwierdzającego operacje finansowe Unii ani z funkcją księgowego.
4. Stanowisko dyrektora ds. ryzyka uznaje się za stanowisko równorzędne z właściwą służbą w rozumieniu art. 55 regulaminu wewnętrznego Komisji w odniesieniu do polityki wysokiego szczebla w zakresie ryzyka i zapewnienia zgodności z przepisami oraz polityk tematycznych w zakresie ryzyka i zapewnienia zgodności z przepisami. Dyrekcje generalne odpowiedzialne za operacje finansowe Unii to służby mające uzasadniony interes, do których należy się zwracać w ramach konsultacji między służbami w sprawach polityki wysokiego szczebla w zakresie ryzyka i zapewnienia zgodności z przepisami oraz polityk tematycznych w zakresie ryzyka i zapewnienia zgodności z przepisami.
5. Dyrektora ds. ryzyka uznaje się za stanowisko równorzędne ze służbą mającą uzasadniony interes w rozumieniu art. 58 regulaminu wewnętrznego Komisji i należy się do niego zwracać w ramach konsultacji między służbami, w szczególności w sprawie wniosków ustawodawczych dotyczących programów lub instrumentów zatwierdzających gwarancje budżetowe i pożyczki, a także w sprawie aktów wykonawczych dotyczących takich programów lub instrumentów oraz aktów prawnych dotyczących wszelkich operacji finansowych Unii. Powyższe obejmuje konsultacje między służbami dotyczące projektów umów w sprawie gwarancji i umów pożyczki, jak również decyzji zatwierdzających główne elementy umów w sprawie gwarancji. Podczas konsultacji dyrektor ds. ryzyka ocenia wyłącznie aspekty zarządzania ryzykiem finansowym i zgodności z polityką wysokiego szczebla w zakresie ryzyka i zapewnienia zgodności z przepisami oraz politykami tematycznymi w zakresie ryzyka i zapewnienia zgodności z przepisami.

Artykuł 5

Ogólne zadania dyrektora ds. ryzyka

Dyrektor ds. ryzyka nadzoruje ryzyko finansowe związane z operacjami finansowymi Unii i jest odpowiedzialny za następujące zadania o charakterze ogólnym:

- a) kieruje opracowywaniem ram ryzyka regulujących zarządzanie ryzykiem finansowym i zapewnianie zgodności z przepisami w odniesieniu do operacji finansowych Unii, w szczególności opracowaniem polityki wysokiego szczebla w zakresie ryzyka i zapewnienia zgodności z przepisami, uzupełnionej politykami tematycznymi w zakresie ryzyka i zapewnienia zgodności z przepisami;
- b) powołuje grupy robocze, w skład których wchodzi przedstawiciele różnych służb, i które zajmują się opracowaniem polityki wysokiego szczebla w zakresie ryzyka i zapewnienia zgodności z przepisami oraz polityk tematycznych w zakresie ryzyka i zapewnienia zgodności z przepisami przy udziale dyrekcji generalnych odpowiedzialnych za operacje finansowe Unii i innych zainteresowanych dyrekcji generalnych, oraz kieruje tymi grupami;
- c) nadzoruje wdrażanie ram ryzyka, w tym systemów i procesów niezbędnych do realizacji polityki wysokiego szczebla w zakresie ryzyka i zapewnienia zgodności z przepisami oraz polityk tematycznych przez dyrekcje generalne odpowiedzialne za odnośne operacje finansowe Unii;

- d) ocenia ryzyko finansowe związane z operacjami zaciągania pożyczek, operacjami zarządzania płynnością oraz programami lub instrumentami zatwierdzającymi gwarancje budżetowe i pożyczki, zanim Komisja przyjmie wnioski dotyczące tych programów lub instrumentów;
- e) niezależnie ocenia i konsoliduje ryzyko związane z operacjami finansowymi Unii, biorąc pod uwagę dane i informacje uzyskane od dyrekcji generalnych odpowiedzialnych za te operacje, i składa sprawozdania na ten temat, jak również na temat zgodności z ramami zarządzania ryzykiem i określonymi limitami, w tym wszelkimi odpowiednimi przepisami określonymi w aktach podstawowych ustanawiających poszczególne programy i w rozporządzeniu finansowym;
- f) identyfikuje potencjalne naruszenia polityki wysokiego szczebla w zakresie ryzyka i zapewnienia zgodności z przepisami, polityk tematycznych w zakresie ryzyka i zapewnienia zgodności z przepisami lub innych wytycznych, aktów prawnych i polityk dotyczących ryzyka oraz brak zgodności z nimi, a także, w razie potrzeby, doradza w kwestii środków ograniczających ryzyko lub dokonuje przeglądu środków zarządzania i środków ograniczających ryzyko wdrożonych lub zaproponowanych przez dyrekcje generalne odpowiedzialne za operacje finansowe Unii;
- g) w zakresie zarządzania ryzykiem związanym z operacjami finansowymi Unii promuje najlepsze praktyki, kulturę ryzyka oraz spójne i zharmonizowane podejście do ryzyka we wszystkich służbach Komisji.

Artykuł 6

Szczegółowe zadania w odniesieniu do unijnych operacji zaciągania pożyczek, zarządzania długiem, zarządzania płynnością i zarządzania aktywami

Oprócz zadań o charakterze ogólnym dyrektor ds. ryzyka wykonuje następujące zadania związane z unijnymi operacjami zaciągania pożyczek, zarządzania długiem, zarządzania płynnością i zarządzania aktywami:

- a) określa w ramach odpowiedniej polityki tematycznej w zakresie ryzyka i zapewnienia zgodności z przepisami, na ile jest to wykonalne, gotowość do podejmowania ryzyka i tolerancję ryzyka mające zastosowanie do operacji finansowych różnego rodzaju;
- b) wydaje opinię w sprawie projektu planu finansowania i jego późniejszych zmian;
- c) wydaje opinię na temat strategii zarządzania płynnością w odniesieniu do operacji zarządzania płynnością, zanim te operacje zostaną przyjęte lub zmienione;
- d) zapewnia konsultacje w sprawie wytycznych dotyczących zarządzania aktywami, strategicznej alokacji aktywów oraz stosownych wskaźników referencyjnych dla operacji zarządzania aktywami, zanim zostaną one przyjęte przez dyrekcję generalną odpowiedzialną za te operacje;
- e) określa kryteria kwalifikowalności dla upoważnionych kontrahentów i potencjalnych emitentów, których można brać pod uwagę pod kątem możliwości inwestycyjnych;
- f) określa odpowiednie limity ryzyka w celu zapewnienia, by ryzyko kredytowe, rynkowe i płynności podejmowane w ramach operacji zarządzania aktywami i zarządzania płynnością pozostawało zgodne z celami podejmowania ryzyka, zdolnością do podejmowania ryzyka, gotowością do podejmowania ryzyka i tolerancją ryzyka określonymi w odpowiednich wytycznych inwestycyjnych, polityce wysokiego szczebla w zakresie ryzyka i zapewnienia zgodności z przepisami oraz w politykach tematycznych. Limity ryzyka można ustalić na poziomie kontrahenta lub instrumentu albo na poziomie zagregowanych ekspozycji;
- g) ocenia, konsoliduje i przedstawia sprawozdania na temat ekspozycji na ryzyko w operacjach realizowanych przez Dyrekcję Generalną ds. Budżetu lub, w stosownych przypadkach, zleczanych osobie trzeciej.

Artykuł 7

Szczegółowe zadania związane z oceną ryzyka finansowego związanego z programami lub instrumentami zatwierdzającymi gwarancje budżetowe i pożyczki

Jeśli chodzi o programy lub instrumenty zatwierdzające gwarancje budżetowe i pożyczki, dyrektor ds. ryzyka:

- a) przeprowadza regularne i niezależne oceny ryzyka portfela w oparciu o zatwierdzone metody szacowania ryzyka oraz dane udostępnione przez dyrekcje generalne odpowiedzialne za operacje finansowe Unii;

- b) dostarcza odpowiednie informacje na temat ryzyka finansowego i zobowiązań warunkowych na potrzeby opracowania sprawozdań przyjmowanych przez Komisję w tych kwestiach, takie jak np. ocena ryzyka na potrzeby sprawozdawczości na podstawie art. 41 ust. 5 i art. 256 rozporządzenia finansowego w oparciu o informacje przekazane przez dyrekcje generalne odpowiedzialne za operacje finansowe Unii.

Artykuł 8

Polityka wysokiego szczebla w zakresie ryzyka i zapewnienia zgodności z przepisami

1. W ramach realizacji zadania o charakterze ogólnym, o którym mowa w art. 5 ust. 1 lit. a), dyrektor ds. ryzyka przygotowuje politykę wysokiego szczebla w zakresie ryzyka i zapewnienia zgodności z przepisami.
2. W polityce wysokiego szczebla w zakresie ryzyka i zapewnienia zgodności z przepisami:
 - a) określa się strategiczne cele w zakresie ryzyka, które stanowią podstawę do zarządzania różnymi kategoriami ryzyka finansowego związanego z realizacją operacji finansowych Unii;
 - b) opisuje się ramy zarządzania ryzykiem, w których określa się główne funkcje i obowiązki związane z ramami zarządzania ryzykiem i zapewnienia zgodności z przepisami w odniesieniu do operacji finansowych Unii;
 - c) przedstawia się oświadczenia Komisji dotyczące gotowości do podejmowania wysokiego ryzyka;
 - d) określa się główne ryzyko dla interesów finansowych Unii związane z realizacją operacji finansowych Unii oraz zapewnia się ramy wysokiego szczebla dla zarządzania ryzykiem i zapewnienia zgodności z przepisami na potrzeby oceny, pomiaru, ograniczania i monitorowania tego ryzyka.

Artykuł 9

Polityki tematyczne w zakresie ryzyka i zgodności z przepisami

1. W politykach tematycznych w zakresie ryzyka i zapewnienia zgodności z przepisami określa się systemy, zasady, metodyki dotyczące ryzyka, procedury i procesy zarządzania ryzykiem, sprawozdawczości i zapewnienia zgodności z przepisami w odniesieniu do głównych kategorii ryzyka finansowego związanego z operacjami finansowymi Unii oraz opisuje się funkcje i obowiązki poszczególnych służb zaangażowanych w zarządzanie zidentyfikowanym ryzykiem. Polityki te uwzględniają specyfikę różnych kategorii operacji finansowych Unii.
2. Polityki tematyczne w zakresie ryzyka i zapewnienia zgodności z przepisami są zgodne z polityką wysokiego szczebla w zakresie ryzyka i zapewnienia zgodności z przepisami.

Artykuł 10

Szczegółowe elementy polityk tematycznych w zakresie ryzyka i zgodności z przepisami tworzące ramy ryzyka dla gwarancji budżetowych i pożyczek udzielanych przez Unię

1. W odpowiedniej polityce tematycznej w zakresie ryzyka i zapewnienia zgodności z przepisami w przypadku gwarancji budżetowych i pożyczek:
 - a) określa się metodykę dotyczącą ryzyka, w tym parametry ryzyka i narzędzia pozwalające na ocenę potencjalnych strat wynikających z gwarancji budżetowych i pożyczek, która to metodyka stanowi m.in. podstawy dla wytycznych dotyczących ustalania wskaźnika zasilenia rezerw;
 - b) w stosownych przypadkach określa się metodykę dotyczącą ryzyka w celu zapewnienia spójności i konwergencji w całej Komisji w procesie opracowywania, negocjowania, wdrażania i monitorowania gwarancji budżetowych i pożyczek;
 - c) określa się metodykę pomiaru poziomu ryzyka finansowego, dla którego należy zapewnić rezerwy jako odpowiedni bufor bezpieczeństwa, o którym mowa w art. 214 ust. 2 akapit drugi rozporządzenia finansowego.
2. Metodykę dotyczącą ryzyka i narzędzia ustanowione w politykach tematycznych w zakresie ryzyka i zapewnienia zgodności z przepisami wykorzystuje się zarówno na pierwszej, jak i drugiej linii obrony, podczas oceny planowanych programów lub instrumentów zatwierdzających gwarancje budżetowe i pożyczki.

Artykuł 11

Wdrażanie polityki wysokiego szczebla w zakresie ryzyka i zapewnienia zgodności z przepisami oraz polityk tematycznych w zakresie ryzyka i zapewnienia zgodności z przepisami

1. Dyrektor ds. ryzyka nadzoruje wdrażanie przez dyrekcje generalne odpowiedzialne za operacje finansowe Unii polityki wysokiego szczebla w zakresie ryzyka i zapewnienia zgodności z przepisami oraz polityk tematycznych w zakresie ryzyka i zapewnienia zgodności z przepisami.
2. Dyrekcje generalne odpowiedzialne za operacje finansowe Unii monitorują ryzyko związane z odpowiednimi operacjami finansowymi Unii i zapewniają zgodność z polityką wysokiego szczebla w zakresie ryzyka i zapewnienia zgodności z przepisami oraz politykami tematycznymi w zakresie ryzyka i zapewnienia zgodności z przepisami. W tym celu dyrekcje generalne odpowiedzialne za operacje finansowe Unii w szczególności:
 - a) stosują wszelkie niezbędne środki w celu wdrożenia systemów kontroli i sprawozdawczości niezbędnych do zapewnienia zgodności z systemami, metodyką i procesami wynikającymi z tych polityk;
 - b) w trakcie realizacji operacji finansowych Unii zapewniają, aby ryzyko finansowe mieściło się w granicach gotowości do podejmowania ryzyka i limitach ryzyka określonych, w stosownych przypadkach, dla programu lub instrumentów ustanawiających gwarancję budżetową i pożyczki;
 - c) regularnie przedstawiają dyrektorowi ds. ryzyka sprawozdania dotyczące zgodności z polityką wysokiego szczebla w zakresie ryzyka i zapewnienia zgodności z przepisami oraz z politykami tematycznymi w zakresie ryzyka i zapewnienia zgodności z przepisami;
 - d) dokładnie dokumentują realizację nadzorowanych przez nie operacji finansowych Unii i informują o sytuacjach, w których ryzyko związane z portfelem operacji odbiega lub może odbiegać od ustalonych poziomów ryzyka;
 - e) odpowiadają w odpowiednim czasie na wnioski dyrektora ds. ryzyka o dodatkowe informacje, w tym odpowiednie dostępne informacje na temat operacji gwarantowanych przez budżet Unii i prowadzonych przez partnerów wykonawczych i innych partnerów, jeżeli jest to wymagane, aby umożliwić dyrektorowi ds. ryzyka przeprowadzenie niezależnej oceny ryzyka;
 - f) podczas współpracy ze stronami trzecimi, w szczególności z partnerami wykonawczymi i innymi partnerami, uzyskują niezbędne informacje, w szczególności na temat ryzyka finansowego związanego z operacjami finansowymi Unii, dostępne zgodnie z odpowiednimi umowami w sprawie gwarancji.
3. Dyrekcje generalne odpowiedzialne za operacje finansowe Unii ustanawiają zasady i procedury zapewniające skuteczną zgodność operacji finansowych Unii, za które są odpowiedzialne, z polityką wysokiego szczebla w zakresie ryzyka i zapewnienia zgodności z przepisami oraz odpowiednimi politykami tematycznymi w zakresie ryzyka i zapewnienia zgodności z przepisami. W sprawie tych zasad i procedur można konsultować się z dyrektorem ds. ryzyka w celu dokonania przeglądu ich zgodności z polityką wysokiego szczebla w zakresie ryzyka i zapewnienia zgodności z przepisami oraz z politykami tematycznymi w zakresie ryzyka i zapewnienia zgodności z przepisami.

Artykuł 12

Doradztwo w zakresie ograniczania ryzyka finansowego

1. Dyrektor ds. ryzyka może doradzać dyrekcjom generalnym odpowiedzialnym za operacje finansowe Unii w sprawach wdrażania polityki wysokiego szczebla w zakresie ryzyka i zapewnienia zgodności z przepisami lub polityk tematycznych w zakresie ryzyka i zapewnienia zgodności z przepisami bądź w sprawach zarządzania konkretnymi rodzajami ryzyka. Takie porady mogą obejmować odpowiednie środki zaradcze.
2. Dyrekcje generalne odpowiedzialne za operacje finansowe Unii bez zbędnej zwłoki reagują na poradę lub, w stosownych przypadkach, inną niezgodność lub naruszenie limitów, o których mowa w art. 5 lit. f), i przekazują dyrektorowi ds. ryzyka wyjaśnienia dotyczące zastosowanych środków.
3. Dyrektor ds. ryzyka może w stosownych przypadkach poinformować członka kolegium odpowiedzialnego za budżet oraz członków kolegium odpowiedzialnych za dane operacje finansowe Unii o poradach, o których mowa w ust. 1, oraz – w stosownych przypadkach – o naradach komitetu ds. ryzyka i zapewnienia zgodności z przepisami. Informacje takie mogą również obejmować ocenę zasad i procedur, o których mowa w art. 11 ust. 3.

4. Dyrektor ds. ryzyka regularnie informuje komitet ds. ryzyka i zapewnienia zgodności z przepisami o udzielonych poradach i działaniach następczych podejmowanych przez dyrekcje generalne odpowiedzialne za operacje finansowe Unii.

Artykuł 13

Sprawozdania i informacje dotyczące ryzyka finansowego

1. Dyrektor ds. ryzyka składa członkowi kolegium odpowiedzialnemu za budżet, członkom kolegium odpowiedzialnym za operacje finansowe Unii, komitetowi ds. ryzyka i zapewnienia zgodności z przepisami, dyrektorowi generalnemu Dyrekcji Generalnej ds. Budżetu, księgowemu i dyrektorom generalnym odpowiedzialnym za operacje finansowe Unii, stosownie do zakresu ich kompetencji, regularne sprawozdania na temat ryzyka finansowego związanego z operacjami finansowymi Unii zgodnie z niniejszą decyzją.

2. Dyrektor ds. ryzyka niezwłocznie informuje członka kolegium odpowiedzialnego za budżet o istotnych zmianach merytorycznych wymagających pilnego przeanalizowania. Ponadto terminowo i należyście informuje się zainteresowane dyrekcje generalne.

3. Dyrektor ds. ryzyka regularnie informuje komitet ds. ryzyka i zapewnienia zgodności z przepisami, Dyrektora Generalnego Dyrekcji Generalnej ds. Budżetu, księgowego i dyrekcje generalne odpowiedzialne za operacje finansowe Unii, stosownie do zakresu ich kompetencji, o ryzyku oraz nieprzestrzeganiu zasad i procedur lub o naruszeniach limitów w odniesieniu do operacji finansowych Unii.

4. Dyrektor ds. ryzyka raz w roku składa kolegium sprawozdanie z wdrażania i funkcjonowania polityki wysokiego szczebla w zakresie ryzyka i zapewnienia zgodności z przepisami, któremu może towarzyszyć wniosek o przegląd tej polityki.

SEKCJA 3

WSPARCIE DLA DYREKTORA DS. RYZYKA

Artykuł 14

Pracownik ds. zgodności z przepisami

1. Pracownik, któremu powierzono funkcję pracownika ds. zgodności z przepisami, podlega bezpośrednio dyrektorowi ds. ryzyka w sprawach dotyczących zgodności z polityką wysokiego szczebla w zakresie ryzyka i zapewnienia zgodności z przepisami oraz politykami tematycznymi w zakresie ryzyka i zapewnienia zgodności z przepisami, jak również zgodności z zasadami dotyczącymi przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu w odniesieniu do operacji finansowych Unii; pełni on funkcję zgodności z przepisami.

2. W zakres funkcji zgodności z przepisami wchodzi w szczególności:

a) w odniesieniu do operacji finansowych Unii:

- (i) wsparcie związane z zapewnieniem zgodności z przepisami dla odpowiednich służb odpowiedzialnych za operacyjne wdrażanie i realizację operacji finansowych Unii; oraz
- (ii) wspieranie przestrzegania obowiązujących w całej Komisji zasad etyki i uczciwości mających zastosowanie do odpowiednich służb zaangażowanych w operacje finansowe Unii;

b) w odniesieniu do operacji finansowych Unii innych niż operacje realizowane w ramach zarządzania pośredniego: wytyczne dotyczące zapobiegania praniu pieniędzy i przeciwdziałaniu finansowaniu terroryzmu, unikaniu opodatkowania, oszustwom podatkowym lub uchylaniu się od opodatkowania przy wykonywaniu operacji finansowych Unii innych niż gwarancje budżetowe w ramach zarządzania pośredniego przez podmioty zarejestrowane lub mające siedzibę w jurysdykcjach, które są wymienione w odpowiedniej polityce dotyczącej jurysdykcji niechętnych współpracy lub są uznane za państwa trzecie wysokiego ryzyka zgodnie z art. 9 ust. 2 dyrektywy (UE) 2015/849, lub nie spełniają skutecznie unijnych lub uzgodnionych na szczeblu międzynarodowym standardów podatkowych dotyczących przejrzystości i wymiany informacji, systemów sankcji za naruszenia, lub dopuszczają się innych istotnych nieprawidłowości finansowych.

3. Wytyczne dotyczące zgodności z przepisami przyjmuje się zgodnie z art. 18. Wytyczne te mają zastosowanie do operacji finansowych innych niż te realizowane w ramach zarządzania pośredniego.

Pracownik ds. zgodności z przepisami może również, pod zwierzchnictwem dyrektora ds. ryzyka, w razie potrzeby i w stosownych przypadkach, udzielać porad, o których mowa w art. 12.

Artykuł 15

Komitet ds. ryzyka i zapewnienia zgodności z przepisami

1. W celu wspierania dyrektora ds. ryzyka w wykonywaniu powierzonych mu obowiązków powołuje się komitet ds. ryzyka i zapewnienia zgodności z przepisami.

2. Komitet ds. ryzyka i zapewnienia zgodności z przepisami:

- a) poddaje pod dyskusję przygotowany przez dyrektora ds. ryzyka projekt polityki wysokiego szczebla w zakresie ryzyka i zapewnienia zgodności z przepisami i projekt polityk tematycznych w zakresie ryzyka i zapewnienia zgodności z przepisami, a także wprowadzane w nich zmiany;
- b) wspiera dyrektora ds. ryzyka w wykonywaniu zadań, o których mowa w art. 5 niniejszej decyzji;
- c) wspiera dyrektora ds. ryzyka w ocenie, monitorowaniu i zatwierdzaniu praktyk dotyczących wdrażania polityki wysokiego szczebla w zakresie ryzyka i zapewnienia zgodności z przepisami oraz związanych z zarządzaniem ryzykiem finansowym i zgodnością z przepisami w operacjach finansowych Unii;
- d) wspiera dyrektora ds. ryzyka w zarządzaniu ryzykiem finansowym w związku z operacjami finansowymi Unii i konsultuje się z nim w sprawach nieprzestrzegania polityki wysokiego szczebla w zakresie ryzyka i zapewnienia zgodności z przepisami lub naruszeń innych powiązanych wytycznych, polityk tematycznych w zakresie ryzyka i zapewnienia zgodności z przepisami, a także limitów.

3. Dyrektor ds. ryzyka może podjąć decyzję o powołaniu podkomitetów ds. konkretnych tematów, w szczególności dla określonych kategorii operacji finansowych Unii lub określonej kategorii ryzyka.

4. Podkomitety ułatwiają skuteczne funkcjonowanie komitetu ds. ryzyka i zapewnienia zgodności z przepisami poprzez:

- a) wspieranie dyrektora ds. ryzyka w ocenie i ograniczaniu ryzyka określonego w politykach tematycznych w zakresie ryzyka i zapewnienia zgodności z przepisami;
- b) przygotowywanie spraw, które mają zostać przekazane komitetowi ds. ryzyka i zapewnienia zgodności z przepisami;
- c) dostarczanie informacji na temat kwestii technicznych związanych z oceną i ograniczaniem tego ryzyka.

Artykuł 16

Członkowie i organizacja komitetu ds. ryzyka i zapewnienia zgodności z przepisami oraz podkomitetów

1. Komitetowi ds. ryzyka i zapewnienia zgodności z przepisami przewodniczy dyrektor ds. ryzyka.

2. W skład komitetu ds. ryzyka i zapewnienia zgodności z przepisami wchodzi:

- a) dyrektor ds. ryzyka;
- b) księgowy Komisji;
- c) przedstawiciel Dyrekcji Generalnej ds. Budżetu nadzorującego emisję długu w celu finansowania programu Unii;
- d) pracownik ds. zgodności z przepisami;
- e) przedstawiciel Sekretariatu Generalnego wyznaczony przez sekretarza generalnego;
- f) przedstawiciel każdej dyrekcji generalnej odpowiedzialnej za gwarancje budżetowe lub programy pożyczkowe.

3. Przedstawiciel Dyrekcji Generalnej ds. Budżetu odpowiedzialny za wieloletnie ramy finansowe oraz przedstawiciel Dyrekcji Generalnej ds. Budżetu odpowiedzialny za budżet roczny są stałymi obserwatorami w Komitecie ds. ryzyka i zapewnienia zgodności z przepisami.

4. Dyrektor ds. ryzyka może zaprosić do komitetu ds. ryzyka i zapewnienia zgodności z przepisami innych obserwatorów, których opinię i funkcje uznaje się za odpowiednie w kwestiach omawianych przez komitet ds. ryzyka i zapewnienia zgodności.
5. Szczebel przedstawicieli, o których mowa w ust. 2 lit. c), e) i f) niniejszego artykułu, to dyrektor generalny lub zastępca dyrektora generalnego; mogą oni wyznaczyć zastępcę spośród kadry kierowniczej wyższego szczebla w celu zapewnienia zgodności z zakresem kompetencji i obowiązkami określonymi w niniejszej decyzji.
6. Pracownik ds. zgodności z przepisami, o którym mowa w ust. 2 lit. d) niniejszego artykułu, jest członkiem komitetu ds. ryzyka i zapewnienia zgodności z przepisami bez prawa do głosowania.
7. Dyrektor ds. ryzyka wyznacza nie więcej niż trzech ekspertów zewnętrznych, którzy uczestniczą w posiedzeniach komitetu ds. ryzyka i zapewnienia zgodności z przepisami. Eksperti zewnętrzni wyrażają opinie i uczestniczą w obradach bez prawa do głosowania w sprawach skierowanych do komitetu.
8. W decyzji o powołaniu podkomitetu, o którym mowa w art. 15 ust. 3 określa się członków, którzy będą uczestniczyć w jego pracach. Wyznaczony na członka podkomitetu członek komitetu ds. ryzyka i zapewnienia zgodności z przepisami, może być członkiem podkomitetu sam lub może wyznaczyć członków podkomitetu spośród pracowników danej dyrekcji generalnej. Wyznaczeni członkowie muszą posiadać odpowiednią wiedzę i kompetencje w dziedzinach istotnych dla prac podkomitetu. Podkomitetowi przewodniczy dyrektor ds. ryzyka lub wyznaczony przez niego przewodniczący.
9. Komitet ds. ryzyka i zapewnienia zgodności z przepisami przyjmuje większością dwóch trzecich głosów członków swój regulamin wewnętrzny i regulamin wewnętrzny podkomitetów utworzonych zgodnie z art. 15 ust. 3. Większość głosów obejmuje głosy członków, o których mowa w ust. 2 lit. a) i e) niniejszego artykułu.

Artykuł 17

Sekretariat komitetu ds. ryzyka i zapewnienia zgodności z przepisami

Pracownicy dyrektora ds. ryzyka zapewniają obsługę sekretariatu komitetu ds. ryzyka i zapewnienia zgodności z przepisami, a tym samym co najmniej następujące zadania:

- a) kontaktowanie się i konsultowanie z odpowiednimi służbami Komisji podczas przygotowywania informacji dla komitetu ds. ryzyka i zapewnienia zgodności z przepisami;
- b) organizowanie posiedzeń komitetu ds. ryzyka i zapewnienia zgodności z przepisami, w tym przygotowanie porządku obrad, dokumentów i protokołów tych posiedzeń;
- c) wykonywanie innych zadań administracyjnych i organizacyjnych związanych z organizacją komitetu ds. ryzyka i zapewnienia zgodności z przepisami.

Artykuł 18

Wstępne konsultacje w sprawie polityki wysokiego szczebla w zakresie ryzyka i zapewnienia zgodności z przepisami oraz polityk tematycznych w zakresie ryzyka i zapewnienia zgodności z przepisami

1. Projekt polityki wysokiego szczebla w zakresie ryzyka i zapewnienia zgodności z przepisami oraz projekty polityk tematycznych w zakresie ryzyka i zapewnienia zgodności z przepisami opracowuje dyrektor ds. ryzyka; są one omawiane w grupie roboczej złożonej z przedstawicieli różnych służb, w której uczestniczą dyrekcje generalne odpowiedzialne za operacje finansowe Unii. Do uczestnictwa w takiej grupie roboczej zaprasza się Sekretariat Generalny i służbę prawną.
2. Przed rozpoczęciem konsultacji między służbami dyrektor ds. ryzyka przedstawia projekt polityki wysokiego szczebla w zakresie ryzyka i zapewnienia zgodności z przepisami oraz projekty polityk tematycznych w zakresie ryzyka i zapewnienia zgodności z przepisami do dyskusji na forum komitetu ds. ryzyka i zapewnienia zgodności z przepisami zgodnie z art. 15 ust. 2 lit. a).
3. Przedkładając projekt polityki do konsultacji między służbami i Komisji w celu przyjęcia, dyrektor ds. ryzyka przekazuje informacje dotyczące wyniku dyskusji w Komitecie ds. ryzyka i zapewnienia zgodności z przepisami, o której to dyskusji mowa w art. 15 ust. 2 lit. a), oraz ocenę tego wyniku.

4. Uwagi członków są należycie i rzetelnie uwzględniane, a dyrektor ds. ryzyka przedstawia informacje na temat tego, w jaki sposób uwagi te zostały lub nie zostały odzwierciedlone w polityce wysokiego szczebla w zakresie ryzyka i zapewnienia zgodności z przepisami lub w politykach tematycznych w zakresie ryzyka i zapewnienia zgodności z przepisami.

SEKCJA 4

PRZEPISY KOŃCOWE I PRZEJŚCIOWE

Artykuł 19

Uchylenie

1. Decyzja Komisji C(2020) 5154 w sprawie ustanowienia Komitetu Sterującego ds. Zobowiązań Warunkowych wynikających z gwarancji budżetowych traci moc.
2. Odniesienia do decyzji, która straciła moc, należy odczytywać jako odniesienia do niniejszej decyzji.
3. Decyzja C(2024) 745 w sprawie przyjęcia Karty zadań i obowiązków dyrektora Komisji ds. ryzyka w zakresie operacji zaciągania, zarządzania długiem i udzielania pożyczek traci moc.

Artykuł 20

Przepisy przejściowe

1. Polityka wysokiego szczebla w zakresie ryzyka i zapewnienia zgodności z przepisami przyjęta na podstawie decyzji (UE) 2023/2825 zachowuje ważność w odniesieniu do kategorii operacji finansowych Unii objętych tą decyzją do czasu zastąpienia jej polityką wysokiego szczebla w zakresie ryzyka i zapewnienia zgodności z przepisami, o której mowa w art. 8.
2. Dyrektor ds. ryzyka dokona przeglądu podręczników i innych istotnych dokumentów dotyczących zarządzania ryzykiem związanym z operacjami zarządzania aktywami przyjętymi przed wejściem w życie niniejszej decyzji. Podręczniki i inne stosowne dokumenty zatwierdzone przez Komitet Sterujący ds. Zobowiązań Warunkowych, a także podręczniki i dokumenty dyrekcji generalnych odpowiedzialnych za operacje finansowe Unii określające zasady zarządzania ryzykiem finansowym w przypadku istniejących programów zachowują ważność do czasu zastąpienia ich politykami tematycznymi w zakresie ryzyka i zapewnienia zgodności z przepisami.
3. O powołaniu członków komitetu ds. ryzyka i zapewnienia zgodności z przepisami zgodnie z art. 16 ust. 2 lit. c), e) i f) powiadamia się dyrektora ds. ryzyka w terminie jednego miesiąca od wejścia w życie niniejszej decyzji lub od dnia, w którym danej dyrekcji generalnej zostaną powierzone obowiązki urzędnika zatwierdzającego w odniesieniu do operacji finansowych Unii.
4. Decyzja w sprawie przyjęcia polityki wysokiego szczebla w zakresie ryzyka i zapewnienia zgodności z przepisami oraz polityk tematycznych w zakresie ryzyka i zapewnienia zgodności z przepisami zawiera przepisy przejściowe w celu zapewnienia zarządzania ryzykiem w granicach gotowości do podejmowania ryzyka określonych dla programów lub instrumentów zatwierdzających gwarancje budżetowe przyjętych przed wejściem w życie niniejszej decyzji.
5. Bez uszczerbku dla gotowości do podejmowania ryzyka określonej w aktach ustawodawczych ustanawiających te programy, ocenę *ex post*, monitorowanie i sprawozdawczość w zakresie ryzyka finansowego związane z programami i instrumentami zatwierdzającymi gwarancje budżetowe i pożyczki przyjętymi przed wejściem w życie niniejszej decyzji przeprowadza się z wykorzystaniem metodyki określonej w politykach tematycznych w zakresie ryzyka i zapewnienia zgodności z przepisami przyjętych na podstawie niniejszej decyzji.

Artykuł 21

Wejście w życie i rozpoczęcie stosowania

1. Niniejsza decyzja wchodzi w życie trzeciego dnia po jej opublikowaniu w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej.

2. Art. 18 i art. 19 ust. 1 stosuje się ze skutkiem od dnia pierwszego posiedzenia komitetu ds. ryzyka i zapewnienia zgodności z przepisami należycie zwołanego przez dyrektora ds. ryzyka.

Sporządzono w Brukseli dnia 21 lutego 2025 r.

W imieniu Komisji
Przewodnicząca
Ursula VON DER LEYEN
